

Излази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплати шаље се у
плаћеним новцима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упу-
тним на пошту у Котор.
Донеси милу се уредиш-
тву. Руконпис се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

АТИНА, 16 марта. Скупштина је сазвана на састанак на 2 април, да одобри пужне тропкове за војевање. Као да се у опште мисли да се рат не може мимоћи.

ЛОНДОН, 16 марта. Краљица је примила оставку Чемберлена и Три-велепа те је поставила на његово мјесто Стеффилда и лорда Донхауза. Инглеска не престаје живо се упињати да обустави нартање Грчке.

СРИЈЕДАЦ, 16 марта. „Ажанс Ава“ јавља: Предлог Италије као да је напуштен. Квез Александар не ће никако да пристане на обнову петогодишњег рока. Нема говора о новом посредовању великих држава, јер би то било по свој прилици узалуд.

АТИНА, 18 марта. Руски адмирал изјавио је својиме друговима да ће 17 о. м. (јучер?) отпловити у Смирну.

СРИЈЕДАЦ, 18 марта. Дипломатски агенти софијски изјавили су данас бугарској влади да је париградска конференција одбила предлог Италије, те да се мора примити услов те је коначно усвојен у Цариграду; уз то су примјетили, ако бугарска влада то одбије, да се велике државе на то не ће освртати. Ноћас је вавредно вијеће министарско.

БИОГРАД, 20 марта. Краљ је позвао Ристића да састави кабинет, пошто Гарашанин не узимље натраг оставку.

ПЕТРОГРАД, 20 марта. Цар и царица кренуше јуче пут јужне Русије.

БЕЧ, 22 марта. Потврђује се да је квез бугарски у одговору на портиву депешу одбио о категорично понуђене услове. — Мисли се да, ако би велике државе потписале протокол, да би у томе случају квез издао проглас на народ бугарски. — Једна депеша из Цариграда јавља да ће се конференција састати 5 априла по новоме. Гадбан-евендија одложио је свој пут у Софију.

БРИСЕЛ, 22 марта. Ред је успостављен у Белгији; радници преузимају рад.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

Министарска криза у Србији још једнако траје, нити се предвидјети може како ће свршити. Официозни и полуофициозни органи аустр. жале што Гарашанин неће да узме натраг оставку. Њихова је жеља да га замијени Христић, јер да је тако министарство „најбоље доликвало унутрашњој ситуацији Србије“. — „Пестер Лојд“ има из Биограда ову вијест: у задњем министарскоме вијећу краљ је изразио жељу да се одгоди кабинетско питање, док се не ријеша грчко-турска разморица. Ако би дошло до рата, Гарашанин би остао у министарству; у противном случају позвао би био да га замијени Христић. — О Ристићу пак налазимо по новинама телеграм од 18 (30) марта да је одбио понуду састава новог кабинета; то исто да је учинила радикална странка, те је вјероватно да ће и на даље остати Гарашаниново министарство. Тај телеграм ми нијесмо примили, него онај од 20 (1 априла по н.), у коме се лаконички каже да г. Ристић позван да састави нови ка-

бинет. Како ће се г. Ристић одазвати томе позиву, то очекујемо са радозналости, тијем већма што некако дуго премисља.

— О стању у Бугарској, листови су пуни свакојаких извјештаја, по којима судећи, тамо је тек збрка у јеку, и ако је не фали ни по осталом земљишту балканском, тој „boite à surprise“. — Како се из Пловдива јавља, Цанковљева (т. ј. русофилска странка) све то више уплива добива, те се у Источној Румелији и у Бугарској дошло већ у до руку са Каравеловим пристапама. — „Пол Кор.“ има из Софије овај извјештај: На 2 марта 46 софијских грађана послаше телеграм цару Александру, честитајући му спомен-дан ступања на пријестол, а у исто вријеме изражујући своју непромјенљиву приврженост цару. Управитељу руске дипломатичке агенције у Бугарској, цар је наредио да поменути софијским грађанима изрази царску захвалу на честитци, а у исто вријеме нека им изјави да цар Александар не престаје живо учествовати у судбини бугарскога народа, и да тврдо вјерује, да ће Бугари, уз пркос својим унутрашњим и спољашњим непријатељима увијек остати вијерни братскијем осјећањима, који њихову отаџбину са Русијом вежу. — Ову изјаву штампали су Цанковљеви пристапе и међу народ протурили. Изјава је учинила велики утисак. — Петроградски „Прав. Вјестник“ штампало је овај допис из Варне: „На спомен-дан сантешанскога мира, митрополит Симеон одслужио је благодарење у саборној цркви и при томе обреду помињао је име рускога цара прије имена квеза бугарскога. То се присутноме народу јако допадало. У вече истог дана дошло је мноштво народа пред кућу рускога подконеула. Пошто музика одвира „Боже царя храни“, једна депутација, састављена од градеких вијешника, чиновника и трговаца отиде к подконеулу да изјави благодарност и приврженост народа бугарскога цару и народу руском, а уједно и надање да ће Русија и у напријед штитити Бугарску.

— „Одески Вјестник“ у своме 66. броју доноси чланак о одношајима на Балкану, те између осталог вели: Каравеловљев орган „Трговска Конституција“ набраја цијели „index resatorum“, које је Аустрија почињела према Бугарској, а отуда добро и згодно закључује, да та држава стематично настоји својим упливом захватити балкански полуоток; по тај лист (Т. Конституција), убраја и Русију међу непријатеље Бугара. Политичка увиђавност изискује — примјећује „Од. Вјест.“ — да се часовито неспоразумљење између Русије и Бугарске не шири, јер то неспоразумљење не може дуго трајати. Већ та околност, што је Русија далеко од Бугарске, то јамчи овој потоњој да се Русија не може мијешати у њезине унутрашње послове; таково је уштепање само онда могуће, ако га Бугари својим домаћим раздорима изазову. Ми не поричемо, да и Русија не брани своје интересе; али слободна и јака Бугарска лежи баш у интересу Русије. Неспоразумљења могла би се породити само по избору срестава, којима, и ми и ви, желимо постићи негу истовјетну цијелу. — „Пестер Лојд“ дознаје из Берлина (ама не јамчи да је истинито), како би квез Александар, да се против руских агитација одржи, могао

бити нагнан, да се каквим јуначким дјелом учврсти на пријестолу, бива: да се прогласи краљем бугарским, било то самовласним проглашењем уједињења и независности велике Бугарске, било оружаном силом свога народа“. Један српски лист, вјерујући томе, додаје: „А да то све квез не би учинио из своје главе и без наслона на каквог свога силног пријатеља, као што није учинио ни најновији категорики приговор против ограниченог именовања, то је, по свима приликама јасно. Бисмарку јамачно не би дошао такав догађај изненада, пошто и онако тај глас долази из Берлина“.

— Грчка. Из Лондона се јавља да инглеска влада једнако настоји умирити Грчку. Розбери непрестано измијењује депеше са Хумболтом. Мисли се да Грчка рачуна на апсолутну неутралност јевропске флоте чим се рат започме, нити да се изда у садјеловање друге које државе на Балкану против Турске, него да рачуна на компликације између Русије и квеза Александра; а та је компликација — тврде грчке новине — могућа, особито од кад је Русија одбила предлог Италије. — По пошљедњим брзојавима, на молбу Делијашсову, председник коморе позвао је посланике да се скупе 2 априла у Атини, геје ће одлучити о финансијским и војним мјерама које ће требати предузети, и које ће министарство предложити. Тијем ће се доискочити оскудици у новцу и посаветовати о новим војним контингентима. Тригунис позвао је такођер своје политичке једномисленике у Атину. — Берлинска „Норд. Алг. Цтг.“ има вијест из Атине да је краљ Ђорђе пристао на позив 20,000 момака резерве, тек пошто је Делијанис запријетно да ће цијели кабинет подијети оставку, ако краљ не потпише указ. — Влада подијела је комори законе за насилни зајам, примање странијех официра у војску и друге војничке мјере, које ће комора хитно ријешити. До сад сакупљене војске има 60,000 војника активне војске и 20,000 резерве.

Друге земље.

— Аустрија. У цар. вијећу 17 мар., при расправи о прорачуну за наставу, министар употребивши прилику, изјавио је: да свака од развијех народности што у Аустрији постоје, има право на свој развитак, дакле и на школе, свака на своме језику. Министар заврши свој говор изјављујући да ће се постојано држати својих начела, не попуштајући навалама појединијех фракција. — Немачка умјерена опозиција изјавила је да ће (у опште) одобрити прорачун и одобрила га је, дочим је свијех прошлијех година сва левица гласовала против прорачуна. Ова новост изненадила је и узбунила десницу. Разне фракције владине странке, које су до сада примале од владе многе милости, боје се да ће сад престати владино попуштање, пошто влада налази помоћника у опозицији. Неки баш изрично тврде, да је овај дио опозиције пристао на прорачун, пошто је иста влада обрела да неће никакав већ уступати захтјевима развијех народности учинети. Свакако догађај је значајан, јер предкажује обрт унутрашње политике.

— Немачка. — Под насловом „Из Молткова гвозденог ормара“ дошло је руски лист „Новости“ чланак у којему

доказује да Немачка намјерава заратити с Русијом. Сад исти лист доноси други чланак о томе предмету, те износи све могуће случајности тога рата и дава савјете руским стратезима. Међу тијем у Петрограду као и у Бечу напија се у здравље цара Вилхелма кад је навршило 89 годину. У царск. двору у Петрограду даван је сјајан објед том приликом; цар Александар налио је у здравље старог Вилхелма, а здравину је поздравила народна пруска химна. — Нови њемачки црквени закон чини све могуће уступке папистјем захтјевима.

— Италија. — До који дан распустиће се тал. парламенат. Влада би хтјела да се нови избори распишу тек у октобру, јер кад би се раније то учинило, користовале би се само радикална и редубликанска странка.

— Ако је вјеровати данашњем телеграму ред је успостављен у Белгији. Ми се бојимо да је тај ред успостављен проливањем крви — и ако се о томе изрично у телегр. не јавља. По потоњим извјештајима бува бјеше узела маха особито у Шарлроа. Радници бјеху напали не само на велике обртнике и њихове творнице, него и на велике посједнике. Бриселски војн. заповједник пошао је у Шарлроа са генералним штабом. Војницима је било наређено да пуцају на побуњене раднике, одмах иза прве наредбе да се покоре. По многим мјестима крв се пролила. У Ру погинуло је 10 људи а 40 рањено. У Марсенелу погинуло је 12 бунтовника. Штега, коју почињеше побуњеници, износи неколико милиона.

— Инглеска. — Иреком питању већ је учињен један корак напријед. Гледстон је поднио својим друговима на ријешење проект закона. Потанкости тог закона још су нам неизванте, нити су официјално обједолажене. Али, колико се од тог изишјело на јавност, види се, да је старац Гледстон ријешно дати Ирекој најрадикалније реформе. Прва, најглавнија му је брига, да откупи све земље од лондлордова и да их преда селацима, и тиме највише да задовољи исте. Намјерава отворити засебни ирски парламенат, који ће и ријешити коначно, на који ће се начин те земље предати селацима. Ирски би парламенат имао бити потпуно независан у свему, што се тиче унутрашње управе, те би у томе и законе могао доносити. Али у исто вријеме Гледстон није заборавио побријети се, да и Инглеска не би претрпела какву штету у трговачком одношају, те је с те стране огранично права преког парламента. Почем у Ирекој има и мали број протестанта па да неби већина римо-католика стјењавала вјерску слободу пријех, у проекту закона дошло је Гледстон нарочиту тачку о томе, и тиме је обезборио протестанте да имаду повода противити се законодавној самосталности Ирске. Ирска ће и напријед изашиљати своје преставнике у општи парламенат, те ће ту примаати учешће у ријешењу свију онијех питања, која се подједнако тичу и Ирске и Инглеске. Овај проект скорим ће се подијети парламенту. Чемберлен са Тревеленом једнако пријете, да ће одустити, чим Гледстон овај проект изнесе пред парламенат. Инглеска је коначно ријешила повући своју војску из Мисира.

Бурна сједница у аустр. царевинском вијећу.

У сједници од 14 марта аустр. царевинског вијећа, расправљао се прорачун министарства унутрашњих послова, те је том приликом њемачка народна опозиција, (странка Квот Пикертова), изазвала доста граје.

Посланик те странке. Страке говорио је најпрви. Он је, са својим радикалним гледиштем образложио прилику у краљевини Чешкој, а на крају свога говора рече: „Где је достојанство владино? ... Зашта није требало саблазни дукс боденбахске жељезнице на да се разјасни како корупција пристаје влади, и то за владања онијех истијех државнијех спаситеља ...“

Председник: Како разумјех, госп. посланик рече да корупција пристаје влади. Јесте ли то рекли?

Страке: Јесам.

Председник: Тако тешку увриједу влада не може допустити, с тога позивам г. посланика на ред. (Одобравање на десници).

Страке: Покоравам се налогу г. председника, али не могу измјенити своје увјерење... Жељезница Тули-Ст. Пелтен, Камински, трансверзална жељезница, Бонту-ова земаљска банка, Неминар, Рапапорт, Дукс Боденбах, Алфред и Клијер... то су свијетли наслови онијех одјелцима историје, у којој ће бити забиљежено економско дјеловање фирме: Тафе-Пино-Дунајевски и др. (На љевичи вичу: врло добро)... Говорник жали што барон Пино није више на влади, али то министарству није што додаје ни одузимље, пошто је оно изјавило да је са Пином солидарно у жељезници Дукс-Боденбах. Дакле — рече — сав глџб са тога глџбавага пртенила остаје на укућном министарству.

Председник: Ви сте опет употребили израз, с којег вас морам преко рити и позвати на ред. (Бурно одобравање на десници.)

Страке (настављајући, без поговора на ријечи председникове): У ниједној другој држави не би могао министар ни један дан остати на влади, након тог... пријекора; нити би требало наредбе о поштарским штедионицама, па да се јавном моралу даде задовољство. (Живо одобравање на љевичи). Да је та наредба било претезија него ли и начела морала, то нас упућује како да цијенимо данашње министарство и какав је то јадни државни савет. (живо, бурно одобравање на љевичи). Господо моја! Ово министарство, пред мојим бирачима изгубило је свако право на поштовање... (На те ријечи министар председник Тафе, скочи са свога мјеста; у дворани се джџо граја, да нико никога не мога разумјети. Председник залуду дрма звонцем. Пошто граја утоли, председник рече: „Пошто се једнако служите увриједовним изразима, узимљем вам ријеч.“

Страке: Рекао сам, што сам имао рећи.

Грегр: Ако ћете тако говорити, ајте у крчму. (Салва вика и бука у собраници).

Грегр опет: У крчму ајте! (Из љевиче гласови: ти си уличар чешкога сабора. Други вичу: мир!... Позовите га на ред! Зар се од десничара никоме не може ријеч одузети.)

Председник: Г. посланика Грегра позивам на ред!

П. Пернерсторфер (такође од крајње њемачке љевиче), поче да говори о радничком питању. Кад је влада подвјела социјалистички закон, радници су се скупили да се договарају шта ће, али им је влада, на темељу низишног закона забрањила скупштину, те тијем спријечила да могу дјеловати у границама закона. Тијем

је влада постигла да се законита радничка друштва распусти, а пошљедице тога бјеху анархистички клубови. Томе сте ви криви, господине министре-председнице, а доћи ће вријеме кад ћу се моћи позвати на ову изјаву.

Председник министарства гроф Таоре поче мирно да одговара на поједине задјевце. Одговарајући на једну примједбу Стракову, министар рече, да свакоме мило мора бити што се људи из највећег племства одају чиновничком звању. Намјестник гроф Шенборн да је био чланом господске куће, кад би постављен за намјесника... Што је влада потврдила правила чешкога школскога друштва, то да је правично било, јер та правила бјеху по закону; тако исто потврдила је и правила њемачкога школског друштва. Кад би влада дознала, да то друштво прелази своје границе, неби оклијевала, да га распусти. — Старо-Католичко друштво било је распуштено, јер није било политичко него религиозно. На оно што је Страке рекао, да чешки намјесник чини што му министар наређује, то је потпуно тако, те министар и узимље одговорност. Но министар не може одговарати за сваку ситуацију, на пр. ако неко загне за сабљу кога полицијца. Тафе свечано протестује што се његово име помиње уз Неминарево. (Неминар био је универзитетски професор, па ради пријеваре осуђен на више година тавнице). Неминар био је професор у Инсбруку, те је долазио на играње у мој двор; доцније кад се премјести у Беч, долазио је и онда к мени, али како дознадох да склапа којекакве уговоре, нијесам га већ к себи пуштао. Примање у равнијој аудијенцији, не може се назвати тијесним опћење. Мојим познаницима, који су ме о њему питали рекао сам: чувајте га се... — Докле ћемо стићи са парламентаризмом, кад неко може рећи да нимало непоштује министра. Што да чиним те да стечем поштовање господина посланика Стракеја? Тјешим те тијем што уживам поштовање већине. — Самосвијест њемачке народности нијесам пробудио ја него трвене. Она није никада ни спавала, но се сада понешто разнеће.

П. Хајрих (њемац, од економске странке, која је за слогу са чешким народом), рече да онај ко одбија Чехе, одбија уједно и Аустрију: Чеси пријучили су њемцима пријатељску руку, а њемци њима крвничку. Говорећи о анти семитизму рече да се у чешкој појавио с тога, што су се онодашњи жидови придружили странци тлачтеља, т. ј. њемачкој странци. Његов програм: консолидација државе на темељу јаднакога права. Што се тиче чистоће мојега карактера, не заостајем за ниједним у овој собраници, а тако и што се тиче увјерења.

П. Шенерер: Пошто је П. Хајрих свршио свој говор, чуло се повлађивање и ташање на славенским клупама. Могао бих дакле погријешити те казати вам (Чесам): узмите тога госп. Хајриха, али ја то не говорим, него вам кажем: Хајрих је пррђав за вас.

Председник звани, позивајући говорника да не врађења особно.

Шенерер: Хајрих не може се сам бранити, него треба да га други брани. Нека ми се дозволи да тога одметника мало поучим. (Председник поново позива Шенерера да се ками особног задржавања).

Шенерер: Хајрих својим ријечима и својим дјелима срамоти васколики њемачки наред, који му је част удјелио да га заступа. Тај ренегат...!

(Председник прекида говорника. Траја у опште а особито на крајњој љевичи. Чују се гласови: Хајрих јест и остаје издајца).

Шенерер: Ви сте, госп. Хајрих велездајник нашега влашког народа, па с тога заслужујете потпуно презирање свакога њемца, који нађе све љуби свој вла-

шти народ. (Бурно одобравање на љевичи).

Предсј.: Молим још једном г. говорника да невријећа поједине чланове ове куће, јер би му иначе морао одузети ријечку.

Шенерер: Шта је госп. Хајрих, то сам констатирао. — Тијем је Шенерер завршио свој говор.

Из новина.

„Новое Время“ доноси: „У Бечу, као што нам је саопштио јуче тамошњи наш кореспондент, „компетентни кругови“ не престају тврдити, да су велике силе ријешиле, не обрађајући пажње на закасјене протесте принца Батембергског, удесити, да се Источна Румелија споји са Бугарском под увјетима, које сви кабинети одобравају.

Такав излазак из заплета, који је проузроковао кнез бугарски познатом изјавом, може се учинити у неколико чудноват на први поглед по необичној форми уговора, који је склоњен без пристанка једне од заинтересиранијех странака, али изузетне особености бугарско-румелијског питања чине га фактички могућим.

То, што тражи данас кнез Александар, престава формулу ријешења тог питања савршено нову, која нема ништа заједничког нити са првом редакцијом бугарско-турецке нагодбе, ни са погледима, које је приликом те редакције Русија исказала, — што су доцније одобриле и све велике силе.

И зашта, у почетку је кнез Александар безусловно на то пристао, да се повјерено му губернаторство над Источном Румелијом ограничи само роком од пет година; хоће ли пак и након тог рока потврдити га султан, — то је он остављао доброј вољи овог посљедњег, допуштајући на тај начин, да цариградска влада послје пет година може, ако то нађе за потребно, лишити га губернаторства.

Устајући против тог ријешења тог питања, Русија је у почетку тражила, да се та редакција нагодбе у неколико измјени, те да се ђенерал-губернаторство над Источном Румелијом свеже једном за вазда са њажевским правима на бугарски престо, па ма ко био кнез. Пошто Порта није могла никако пристати на такву формулу, петроградски кабинет задовољан је био са другом, која гласи, да кнез бугарски управљати у Источној Румелији на тачном основу 17-ог чланка берлинског трактата.

Сад пак љаз Александар одриче се у једно исто вријеме и прве његове нагодбе са Портом и потоње, руске редакције. Он ставља савршено нови услов, да му се ђенерал-губернаторство повјери без рока и лично њему, те тако отворено пркоси и Порти и великијем силама, које су одобриле потоњу руску редакцију. Логична посљедица овог корак морала би бити то, да се исти час принц батембергски уклони са њажевог престола у Бугареку; али положај ствари на балканском полуострву није таков, да би угодно било латити се тог крутог начина, не покушаваши, да се престаји принцу батембергском до чега га може довести даље његово таково држање. Она комбинација, о којој се упорно гласа по Бечу, и престава управ једини начин, да се њаз бугарски освијести и разумије свој положај. Ако зашта Порте и велике силе прме коначно потоњу редакцију бугарске нагодбе, принцу Александру не остаје ништа друго, него се покорити колективној вољи Јевропе, добровољно се одрећи од звања бугарског књаза, или отворено пркосити свом сизерену и великијем силама, којима је он обвезан за садашњи свој положај. У

случају ако овако ствар пође, принц Александар ће се лако, паравино, увјерити, да забрана противијех његовој влади бугарскијех листова и затвори бугарскијех патриота, који једнако мисле за Драганом Цанковијем — рђав је начин утврдити се на престолу, који држе за негоуће задржати за њ чак и они, којима је он обвезан, те је дошао на тај престо.

Овијем или другијем начином али ријешење бугарско-румелијског питања онако, како су се већ велике силе нагодиле, мора се извести. Није могуће допустити, да политички радник, који се налази у поджају књаза Александра, изазивље цијело Јевропу и смета, да се умври Балканско полуострво. Начин, да се сврши једном ненормално стање ствари, мора се изнаћи, а по свој прилици он ће бити налик више или мање на оној, о коме говоре бечки „компетентни“ кругови...

Бугарски званични и полузванични листови пишу оштрим тоном противу Русије. Тако „Трновска Конституција“ вели између осталог ово:

„У овоме критичном моменту предстоји ти, Бугарино, или да се ријешити, за своју слободу, или за руски јарам, за славу, или ланац, за поуздану основу и сјајну будућност, или „црно дане“, за одржање народности или за „ништа“, за прошлост каквога Крума, Симеуна, Асена и Самуила или за будућност са страним ђенералима, који са кнутом у Руци запоувиједају. За што ћеш се ријешити? Пољску имаш пред очима, али и с друге стране не треба да забораваш на Италију. Признање је племенитост, али чим се претвори у својевољно подјармљивање, онда је више не простота. Доброчинство је великодушност, али чим се наив тражи проценат, одмах је неплеменито. Свака ствар има своју границу. Ако Русија не буде задовољна са нашом вјечном благодарношћу, онда нијесмо обвезани, да јој се бапамо у челу, те да је заситимо; јер у томе случају „вјечита благодарност“ била би за Русију ненаситљивост а за нас глупост, у толико више, што се доцније показало, да „славофилизам“ није ништа друго до клопка, коју је намјестио сјевер, да у њој ухвати југ. Бугарска не треба да буде друга Пољска, него друга Италија.“

„Бирингхам Пост“, Чамберленов орган, доноси у својем броју од 7 ов. м. ове податке о најновијем развоју прскога питања:

„Лорд Рандолф Черчил био је спнош у доњем дому а тако исто и Мр. Парвел. Први је имао подуже конференцију са Мр. Чамберленом, али то ће тешко имати икаква утицаја на политички положај. Министарска криза још непрестано траје, а слабо има изгледа да ће примирје пристати на ма какву измјену свога плана за откуп закупских добара, чије би изведење коштало државу на 150,000,000 фунти стерлинга, као што неће пристати ни на измјену свога плана односно фактичког оцјенљења Ирске од Инглеске. На либералној страни влада опште осјећање сажаљења, што је између Гледстона и Чамберлена настао неспоразум но о томе су питању подијељена мишљења либералних посланика, ма да се у извјесним круговима опажа врло јака склоност на потпомагање Мр. Гледстона. Међу тим, када се све околати узму у обзир није невјероватно, да ће се при ријешењу Гледстонових планова увидјети све тешкоће и опасности које су с њима скопчане, те да се из тих узрока неће усвојити.

Зна се, да Мр. Брид потпомаже Мр. Чамберлена у његовом раду. До сада се

ЛНСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Мујо и Фатима.*)

Кад каурин пороби Габелу,
Све до двора аге од Габеле,
Двоје му је дјецџ заробио,
Мујо сина у свиду повита,
Фату ћерцу од седам година.
И воду их горницом зеленом,
Ал' се Мујо од мајке ставио,
И он цвила како змија љута,
Тажили га, немогли утажит,
Појили га водом с листопада,
Ал' се Мујо утажит немого,
У гори га јесу оставили...
Отоле се мало одмакоше,
Ал' се сесе од брата ставила,
Миду се је брату повратила,
И мила је брата узимала,
А нејака, у нејаке руке,
И носи га горницом зеленом!
Кад су дошли је робље продају

*) О у ми је пјесму казивала пок Вице Ђивовића из Бресовина (код Дубровника). Пјесма ти се она одликује над осталијем, што је у њој особито истакнута љуб брата Хришћанина према брату Мухамедовске вјере. Овдје ти се види, да смо једне те исте крви, као што дјца херцеговацка.

В. В. В.

Све су робље дали и продали,
Непродају двоје дјецџ мало,
Отуд иде један јунак млади,
По имену Даничићу Иво,
И купује Мујо и Фатиму.
И води их двору бијеломе,
Муја носи, а Фатиму води,
Љубовци је Иво говорио:
„Љубо моја, моје добро мило,
Ево теби ово дјецџ мило,
Чувај ми их и гледај лијепо,
Ако би ти Бог и срећа била,
Да би ми их млада одгојила,
Ја бих тебе даровао љепо,
Мило би ти до живота било!...“
Има Фате дванаест година,
Па је својем брату говорила:
„Ах, мој брате, мило добро моје,
Ти си често на вратим' од града,
И ти чујеш што о нам' говоре!“
Ал' је брата сели говорио:
„Селе моја, мило добро моје,
Све ја чујем што о нам' говоре,
Од јада ти казати немогу:
Да ће мене цару даровати,
Тебе, да ће млади покретити
И хришћански наук научити,
И да ће те удомити млади,
За његова сина старијега!“
Кад то чула лијепа Фатима,
Она цвила како змија љута!
Говори јој љуба Иванова:

„Што ти цмилиш Фате, ћерце моја,
Нерођена као и рођена?“
„Ево јесам говорити чула,
Да ћеш мене млади покретити
И хришћански наук научити,
Мога брата цару дару даровати,
Небих јадна ни тога жалила,
Ал' ја жалим моја госпођице,
Да ћеш мене с братом подјелити!“
Али јој је она говорила:
„Нећу Фате, моје д'јете драго!
Ја ћу тебе вратит двору твојем,
Твојем бабу, бегу од Габеле!“
То вријеме за мало постадо,
У лов иде Даничићу Иво,
Ал' госпоња љуба Иванова,
Узела је двоје дјецџ мало,
И води их ниже б'јела двора,
Ставила их у роене ливаде,
Она млада носила им храну,
Студеном их водицом појила,
Кад је било вече до вечера,
Иде двору Даничићу Иво,
Ишетала љубовца вјенчана,
Она млада пред бијеле дворе,
Она млада тешко невесело.
Говори јој Иво господару:
„Љубо моја, што си невесела?“
А она му млада одговара:
„Господару, Даничићу Иво,
Како хоћеш, да сам ти весела,
Побјегло ми двоје дјецџ мало,

Побјегао у равну Габелу!“
Мучи Иво не говори ништа,
Нег' је Иво вечера' лијено,
Пак он иде у дупке меке.
Кад вијећа љуба Иванова,
Да је Иво утврдио санка,
Она води двоје дјецџ мало,
Она им је вечерати дала; —
По вечери љуба Иванова,
Синдени је сандук отворила,
Изадила руха танахнога.
Младој Фати свилена кавада,
Младо Мују зелену доламу,
Лијено их млада урсела,
До два добра коња оседлала,
Ставила их на добре ковице,
Лијено их она свјетовала:
„Хајте збогом двоје дјецџ мало,
Хајте ноћас сву ноћ по мјесцу.
Док доћете у равну Габелу,
Поздравите ви бабо' нашега,
Вашиг баба бега од Габеле,
Кажите му двоје дјецџ мало,
Како сам вас лијепо гојила!“
Отоле се дјца отпривала,
Колика је бојна ноћка била,
Сву ноћ они ковице јездише.
Кад свануло и сунце грануло,
Они дошли у поље широко,
На широко поље од Габеле,
Љубу шеницу бегове робље,
Позна Фате бегове робље,

није ни на једној конференцији дошло до резултата, а иступ Мр. Чамберлена, Мр. Травелана и других одгођен је само на неколико дана.

Са поузданошћу се смеје тврдити, да су Гледстонови предлози екстремнији по што се могло и очекивати, и да они, овакви као што су сада, немају ни најмање изгледа да ће икад постати закони. Чамберлен ће одмах по своме иступу из кабинета, дати важну изјаву у доњем дому, у којој ће изнијети несугласице између њега и Мр. Гледстона.

У једном свом чланку о министарској кризи и о ирском питању, које је овој дало повода, „Тајмс“ се изражава врло негативно скоро о свима ирским плановима Гледстоновим, примјеђујући између осталог:

„Ми фактички погледамо на питање о откупу закупних добара као на опит који ће показати непрактичну природу ирских планова Гледстонових. Прије свега ми не можемо напустити ирске велесљеднике и њихову својину и оставити лига да она с тиме располаже како хоће; то је признао Мр. Морлеј у својим ријечима, а Мр. Гледстон у самој дјели. А друго, била би велика глупост исплаћивати земаљске лордове и за отплату капитала и интереса тако огромнога зајма рачунати на ирски парламенат. Из те дилеме нема никаквог другог излаза, и када се истина буде јасно распознала, ми смо убијени да ће народ у Инглеској и Шотској добро промислити, прије но што би пристао, да се користи тога плана и испуне било по цијену нормалне издаје наших лојалних суграђана, било по цијену једне финансијске операције, која погледом на тако грдно суму новца садржи у себи опасности, којима се нико паметан не би излагао ни у својим приватним пословима.

Осим тога треба и на то помислити, што се тако често смеће с ума, да ми експропријацијом земаљских лордова не ћемо бити разријешени од наше обвезе према лојалном дјелу становништва у Ирској. Ондје има 1¼ милијуна протестаната и од прилике до пола милијуна скроз лојалних римокатолика док велесљедника тек ако има неколико хиљада. Када би се као повод хтјело навести, да ће се по одстрањењу земаљских лордова остатак ирског народа задовољити са владавином народне лиге, то би значило презирати најважнија својства тога питања... Мр. Гледстон се поносио својим успјешним одвајањем ирске цркве од државе. Међу тим велики дио црквенога имања удожен је у хипотеке на добра, чија би безбједност била озбиљно угрожена ако не и коначно поништена пренашањем законодавне и извршне власти на дублински парламенат.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 22 Марта.

(Из Двора). Његово Височанство Господар и Књаз изволио је прошле недеље примити у особитој аудијенцији Цевад-пашу, изванредног посланика и окупомоћеног министра Његовог Величанства Султана, којом је приликом по заповиједи свога Господара, објавио Његовом Височанству, да Му је Султан изволио подарити своје највеће одличје, велику звијезду

свога реда *Нишани Иктијаз*. На брзојавну захвалу Његовог Височанства одговорило је Његово Величанство Султан најпријатељскије, да ће брзо кренути из Цариграда за Цетиње један ђенерал-ађутант Његовог Величанства, коме ће се повјерити да поднесе и преда Његовом Височанству свијетла знамења највишег одличја отоманског.

(Др. Мишетић), љекар Његовог Височанства, наумивши да замијени свој досадашњи одлични положај другим, на сажаљење свијех својих многоликих пријатеља, испратно је у прошли уторник своју лијепу и свијем омиљену породицу у Дубровник. Сви знаници и пријатељи бјеху дошли на полазак да се опросте с милцима путницима. Др. Мишетић се исти дан врати на Ријеку к свијетломе Двору, гдје ће још чињети службу, од прилике, до Бурђева-дне.

— Господин Ј. Сундечић, почасни секретар Њ. В. стигао је овдје из Котора у суботу вече 15 о. м. Сјутра дан отишао је на Ријеку да се покљони Њ. В. Њ. В. а с Ријеке вратио се опет у Котор, у понедељник.

— Господин Ђуро Кустудић, родом с Његуша, стигао је овдје, у суботу, из Града, гдје је, помоћу племените помоћи Њ. В. Господара, свршио медицинске науке са одличним успјехом и положио докторат пријестолј универси. — Честитамо младоме доктору, желећи му добар успјех у будућој пракси.

— Господин др. Лазо Костић отишао на кратки отпуст у завичај (у Војводину.)

— У суботу стигао је на Цетиње господин Емил Новак царско-отомански генерални консул у Бечу. С њим дођоше госпођа му, Маргерита Новак, са дјецом Херманом и Ирмом.

КЊИЖЕВНОСТ.

(Свршетак).

На жалост, и ове године имамо да споменемо велике губитке међу почасним и дописним члановима друштва:

1° В. Иго, општепознати pjesник француски и свијетски. Готово све његове драме преведене су на српски а и неколицина других дјела његових. (Кромвел, Ернани, Мариона Делормова, Лукреција Борђија, Марија Тудорова, Андела, Руј Блаз, Племићи, — Звонар богородичне цркве, Сирмах Клаудије, — Историја једног злочина, На бијелом хљебу, Јадници, Работници на мору, Деведесет трећа).

2° П. Јовановић, пређе редовни члан друштва српске словесности а за тим почасни члан ученога друштва, бивши министар финансије и члан државнога савјета, стручњак и у питањима финансијским и економним. Осим претходних радова, његови су пројекти за законе: о пензионом фонду (1871), о сеоским дућанима (1870), закон којим је повисена царина на извоз дрва и грађе (1871), измјена у закону о шумама (1872), закон о трошарини (1869) пројекат за закон да се образује српско паробродско друштво, закон о трговачко-занатлијском одбору (1870), уређењу земаљског једносумарске школе (1870), законодавно одлуке о повластици у Србији (1872), закон о калдрмији (1872), измјена увозне царинске

Брзо иду младе робинице,
Па сусреле Муја и Фатиму,
Позна Фате бабву умобу,
Добро им је јутро називала:
„Добро јутро бегове умобе,
Докле сте се младе зацупале?“
Говоре јој млађане умобе:
„А богам момче и дјевојко,
Кад питате, казаћу вам право.
Кад каурин пороби Габелу,
Двоје дјеце бегу заробио,
Муја сина у свили повила,
Фату ћерцу од седам година,
Па је бего зулум учинио,
Да му нема умоба пјевати,
А данас су младе зацупале!..“
Фате рече беговој умоби:
„Ево бегу Муја и Фатиме!“
Кад то чула млађана умоба,
И оне су исто зацупале,
У то дошли пред бијеле дворе,
Иде Муја и млада Фатима,
Иду они к бабу на душеке,
И грлу га рукама бијелијем,
Целивају уснама медунијем,
Говори им од Габеле бего:
„Окле сте ма моја дјецо дошла,
А ко вас је лијено гојио?“
Али њему Фате одговара:
„Гојила нас вјенчана љубовца,
Драга љуба Даничића Ива!..“

Забљезио

Вид Вулетих Вукасовић.

тарифе (1871), закон о штеднивицама, смањено је царину на извоз рогате марве (1871), укинуто је царину на књиге и остале производе науке и умјетности, први је код трговачких одбора покренуто мисао о подизању јавних стоваришта у Биограду; то су у главном његови радови у финансијској струци. Он и ако није у теорији апсолутно заступао начело заштитне царинске системе, ипак је у пракси налазио, да подизање полске привреде, заната и индустрије треба и сама држава да потпомаже. У економном развјетку и напретку Србије, он је први покушавао да склопи трговачке уговоре са Аустро Угарском Румунијом и Русијом (1869) израдио је нацрт закона о радњама и закона о мјерама (1872). Написао је брошуру Наши ђумручки односи а ји (1867), заступајући српско гледиште при склањању уговора о трговини.

Дописни чланови: 1° Н. И. Костомаров, одлични историк руски. Бавно се поређењем споменика народнога pjesничтва јевропских народа, прикуцао је податке за језик обичаје pjesме и предање народно; бјеше члан друштва за ширење научне и књижевне узамјемности словенских народа. Од списа и издања његових поменућемо: Украинске баладе (1840), Переяславска ноћ, Обј историјском значењу руској народној поезији (1843), Славјанска митологија и Мисли обј историји Малоруси (1846), Борба украинских козакова сь Польшью (1856), Богдан Хмельницкиј (1857), Историческиј монографија и изследовања (1803), Сьвернорускиј народодравство (1863), Очерк домашней жизни и нравов великорусскаго народа (1860), историјску приповјетку Сын, Помативки старинној руској литератури и т. д. Особита је црта у његовим списима она често драматична живост у изради, који начин новицује њихову сваки пут научну вриједност.

3° Др Јован Суботић, увјенчани pjesник наш и Нестор међу данашњим књижевницима српским и хрватским, један од најјоднијих а при том најодличнијих писаца српских, Његова укувна књижевна дјела изнијеће 14—15 књига; у 4 књиге биће pjesме (лирске, лиреко-епске и епске); у друге 4 драме (7 великих драма и трагедија и неколико омањих драматских сцјетова); 3 књиге биће приповједака; у друге 3 — различни списи, као бесједи (књижевне), критике, расправе, 50 разних састава о језику, књижевности, стиховима, историји, путопису, народопису, политичких списа и народно црквених; и 1 књига његових мемоара, културна слика доба, у коме је живио. Још за живота издао је 9 књига. Суботић је проживио готово све мијене наше новије књижевности, али бјеше један од оних х рјетких књижевника српских, који су се једнако учили и непрестано напредовали, тако да је свагда био на ивицу оних огранака науке, знања и умјетности, којима се бавио. Он је прије Даничића и Бранка (дакле прије 1847) пошао новим путем, и ако не одмах и по форм и онако напредно, гледај за то његову расправу „Црте из српске књижевности“ у Њетонису за 1846. Његове баладе долазе на прво мјесто у књижевности српској и хрватској; драме су му добродошла принова нашим народним позорштимма, а и годна зајмена гдјекојој драми Ј. С. Поповића, у неколико застарелој; његове приповијетке, историјске и из друштвоног живота, угледе су; а бесједи, критике, расправе и остали састави броје се међу највреније у нашој књижевности. За чудо је, како Суботић бјеше разноврстан, и опет у свачем међу првима, а таки писци у данашњим нашим приликама више вриједи, него тако звани грађачи епоха. Узмимо га и. пр. као правника, он је, кад би изабран академијским савјетом цештанскога свеучилишта, па још као православног, да замијени професора римскога права, боље предавао поменути правни предмет на латинском језику, него и сам одпагиус; он бјеше у Новом Саду и околини први и најуреднији адвокат, он бјеше један од најодличнијих септемврија (чланова касације) у Загребу, организатора и политичких бесједника на саборима. На тако је и у другим струкама. Познате су његове заслуге за Матицу Српску у Новом Саду, јужно-словенску Академију, као и за народна позоршита у Новом Саду, Загребу и Биограду, и за српске гимназије у Новом Саду и Карловцима. На колико ли је младих Срба упутио и добрих им савјета дао! Он бјеше поборник за слогу између Срба и Хрвата, па и у опште, као дугогодишњи саборник у Карловцима, Загребу и Будимпешти бјеше елемент умјерености и стишавана, права дир се неба за нас јужњане, вреле крви: „Благо онима који граде мир, јер ће се они синови божи назвати!“ Био је искрени пријатељ слободе и неуморни заступник и бранилац српске аутономије и српских права, тако да, поред све своје вишоје и помирљивости, није никада попустио у ствари. Био је и добар Словенија и за то своје увјерење и страда. У приватном животу бјеше прави узор добра домаћина: примјеран муж, отац и пријатељ; никад

ником није напустити нити се светио. Српска црквена општина у Земуну, којој бјеше предједник и посланик на саборима, за његове многе и значајне заслуге за Српство, као и у знак свога великог поштовања и дубоке захвалности, приредила му је сјајан погреб, на који се састао бјеше сав град Земун и сва интелгенција из околине, која у хитости могаће стићи. Самих надгробних вијенца бјеше 40, а међу њима и један сребри (из Панчева). На погребу бјеше заступљено и учено друштво: изасланицима, говором и вјенцем.

4° И. С. Аксаков, један од првих и најрадљивијих садашњих писаца руских, pjesник и велики руски и словенски патриота и публициста. У његовим лирским pjesмама јавља се еминентан дар, правина и смјелост увјерења. Али он бјеше исто тако важан и као народни трибун и публициста. Величина његова ума и срца огледа се у сваком раду његовом. Његов велики ум и срце обухватили су све словенске народе па и српски. Сваки који прати јавни живот словенскога свијета и његовог најмоћнијег представника, Русије, зна за име И. С. Аксакова, а ми Срби, на по се много смо захвалили и дубоко се клањамо његовом духу, за услуге учињене нашем народу, за вријеме најновијих ратова наших за ослобођење и независност, као организатору не само моралне помоћи него и финансијске и добровољне потпоре.

С тога је глас о смрти његовој силно потресао и српска срца као и свега остало словенства а особито православног. Људи тих племенитих својстава а тако моралне вриједности, и у највећих народа, врло се рјетко рађају! Успомена на њега живије вјечно у духу словенском, као и сама идеја, којој он бјеше најбољи представник.

Нека је свијема напријед поменути члановима нашим у српском нароу вјечити спомен и слава!

Црногорско Поморство.

У цињ, 8 марта. — Ово недеље имали смо вјетрове источне и југо подневнак од I. до III. четвртца лагушне умјерене облачно и киша, а остало сјеверно западни прилично и ведро. А море мирно.

Доје дрине:

Траб. при. „Ков Морски“, тон. 25, кап. Мустафа Асан, из Раса, су 4 друга, празан.

Траб. при. „Глорија“, тон. 38, кап. Фазли Мехмед, из Тријешћа, су 6 момака, крцат трговине.

Траб. при. „Махмудије“, тон. 32, кап. С. Мустафа, из Мљетака и Будве, су 6 момака, крцат трговине.

Траб. при. „Аирлије“, тон. 19, кап. Али Осман, из Тријешћа, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. при. „Три брата“, тон. 32, кап. С. Мустафа, из Тријешћа, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. тур. „Аирлије“, тон. 15, кап. Асан Билали, из Крфа, су 5 момака, крцат сацуна и ориза.

Траб. при. „Скутарина“, тон. 24, кап. Мустафа Дани, из Тријешћа, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. при. „Бела Роза“, тон. 27, кап. Усеин Оти, из Тријешћа, су 5 момака, крцат трговине.

Бел. при. „Фир ди С. Никола“, тон. 40, кап. Омер Шабан, из Тријешћа, су 6 момака, крцат трговине.

Шкуна тур. „Кавал Марино“, тон. 27, кап. Усеин Асан, из Тријешћа, су 6 момака, крцат трговине.

Траб. при. „Леоне“, тон. 35, кап. Б. Дрмани, из Тријешћа, су 5 момака, крцат трговина.

Шкуна при. „Аслани Бахри“, тон. 100, кап. М. Усеин, из Шибеника, су 8 друга, празан.

Одје дрине:

Траб. при. „Ков Морски“, тон. 25, кап. Мустафа Асан, за Драч, су 4 момака, празан.

Траб. при. „Глорија“, тон. 38, кап. Ф. Мехмед, за Скадар, су 6 друга крцат трговине.

Траб. при. „Махмудије“, тон. 32, кап. С. Мустафа, за Скадар, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. при. „Аирлије“, тон. 14, кап. Али Осман, за Скадар, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. при. „Три брата“, тон. 32, кап. С. Мустафа, за Скадар, су 8 момака, крцат трговине.

Траб. цри. „Скутарина“, тон. 29. кап. Мустафа Дави, за Скадар, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. цри. „Леоне“, тон. 35, кап. Б. Дрмани, за Скадар, су 5 друга, крцат трг.

Траб. тур. „Аиралије“, тон. 15, кап. Асан Билали, за Скадар, су 5 момака, крцат сапуна и ориза.

Гол. цри. „Фиор ди С. Николо“, тон. 40, кап. Омер Шабани, за Скадар, су 6 момака, крцат.

Шкуна тур. „Кавал Марино“, тон. 37, кап. Усеин Асан, за Скадар, су 6 момака, крцат трговине.

Бар, 18 марта. — Трају још лијепа времена, вјетрови тихи од I. и III. квадрата, мирно море и ведро небо.

Барометар 77—5.

Стање температуре Р. 14.

Траб. грчка „Платитера“, од тон. 31, кап. Ј. Касими, крцу крцат комина за Крф.

Пароб. „Нил“ кап. Морета, који је овдје дошао у сриједу из Трета и Далмације врну се јучер од Крфа и Арбаније са неколико трговине и путника, јутрос слиједи његово путовање.

ПАМЕТАР

За Мјесец Март.

1 (13) марта 1811. италијанска 4 брода побиједе код Виса 9 француских бродова.

2 (14) марта 1856. умре у Крижевцу Гаврило Смичниклас, унијатски бискуп од 1834. г. било му је 73 године.

3 (15) марта 1861. (прије 25 година) изда српска влада устројство дома за сумануте.

4 (15) марта 1775. роди се у Макареској Иван Јосип Павловић Лучић, каноник, намјесник босанске бискупије. Учен богослов, философ и православ. Писао је на језику латинском, талијанском и српском. Умро је 1818 год.

5. марта 1517. султан Селим хан I. потврђује Дубровчанима повластице ранијих турских султана.

6 (16) марта 1688. би на ново по освојењу од Турака уређена сријемска жупанија, којој за администратора поставише сријемског бискупа Фрању Јанију.

7 (18) марта 1755. барон Бартењштајн предсједник илричке дворске депутације поднесе царици Марији споменницу о Србима, у којој међу осталима вели: да 1741. г. ништа не би помогла „ревност“ Мађара, да нијесу у Бечу били неколико хиљада Срба вараждинских граничара, те са њиховом и других „Раца“ помоћу првих мјесеца 1742. г. очистиле се Горња Аустрија и ове се већина Баварске, тако да се тамо издржавала једна војска. И ипаче Србима симпатична споменница завршује: да сирам Србља треба праведно поступати и у привилегије да им се не дира а унија да се не шири међу њима еидом него поучавањем. За 12 година, докле је био пресједникнекне илричке дворске депутације, Бартењштајн се у главном држао према Србима тога правца — у колико му је т. ј. можно било.

8 (20) марта 1860. добије аустријско баронство фејдијамгастор Јосип Филиповић од Филиберга, потоњи врховни заповједник аустријске војске при освајању Босне и Херцеговине.

9 (20) марта 1786. (прије 100 година) београд Јосип П. укине северинску жупанију, комад један (срезове винодолски, хрејински и ријечки) учини ријечком губернијом или тако званим мађарским приморјем. Касније је Јосип П. опозвао своју самовољу наредбу.

9 (21) марта 1836. (прије 50 година) роди се у Старој Оршави Стеван Миленковић, веома уважени њемачки пјесник, који пише под псеудонимом Милово. Он је војнички у београдској војсци, а и отац му је био граничарски мајор и пореклом из Пожаревца.

10 (22) марта 1849. ударе три куманије (чете) Мађара на 2 куманије Срба у Сомбору на Моришцу и сузбију их. Исти дан сузбију Мађари Србе и из Сирга и Сентивана. Код Сирга добише један српски топ. Сиринг, Деску и Сентиван предадоше Мађари огњу. Код Сентивана капетан Давидовац (Иса ?) са 27 шајкаша пробије се кроз 2 хусарска шкардрона и само једног лаког руског имао је; а од Мађара побије командант и више хусара.

11 (21) марта 1691. нови босански паша Мустафа отме градић Велику у Славонији, одакле београдска посада и францискани утеку.

12 марта 1537. побије славни јунак Петар Кружић, кад се борио код Клева са Турцима, Клеве се за тим преда Турцима, а усекони српски, који су у њему са Петром бранили Клеву, оду у Селу.

13 (25) марта 1848. би изабран за бана хрватског граничарски пуковник од Бановата, Јосип Јелачић Бужимски.

14 (24) марта 1650. умре у Трету у 60-ој години живота Ловро Гривогоњо, језуит, славан астроном. Родио се у Спљету.

15 (27) марта 1861. (прије 25 година) под предсједавањем Стевана Брановачкога склони се у Новом Саду одбор, који изда позив на прилажење за оснивање сталног српског народног позоришта у Н. Саду.

16 (27) марта 1746. генерал Надаждија зановиједи гранатицима и вараждинским граничарима да јуришају на мостобран код Гвастеле у Италији; јуриш имаде успјеха, посада од 8000 момака би развијана, нешто посјечена нешто заробљена. Послије тога Надаждија, уз судјеловања граничара Градинчана одбије шпанског генерала Каствелара који је Гвастели пошао био у помоћ, и растјера му већину војске.

17 (28) марта 1797. у Најмарку у Тиролоској умре Данило Милорадовић, потпуковник у Јелачићевој регименти (Славонци), од ране, коју је 9 (20) марта добио код Солурна, бијући се са Французима, од којих је изабавио 20 београдских топова. Док је рањен лежао, сваки дан походили су га француски официјери, који су га са великом ејајношћу и погребом. Тиролци су му на гробу подигли красан споменик, украшен лаворовим вијенцем. његов брат Симеон отишао је после у руску службу а стриц им је био славни руски генерал Милорадовић.

18 (29) марта 1711. бачки епископ Христовор Деметровић прими администрацију карловачке митрополије архидијецезе.

19 (31) марта 1837. постављен је Петар Теколија Кеверменши за великога жупана чанадскога.

20 (31) марта 1778. поче у Сријему и Бачкој падају мећава и не престајаше даљу и ноћу за 8 дана. Од силна снијега многа стока погибе.

21 марта (2 апр.) 1861. (прије 25 година) отворен је у Карловцима српски народни сабор у коме су само Срби из српске гођа војводства учествовали а задатак му је био да изради предлог за будући државни одношај (већ укинутога ?) војводства. Овај сабор, који се зове и благовјештенски, закључен је 8 (20) апр.

22 марта (1 апр.) 1683 султан Мехмед IV. крене се на Беч од Дрипопоља са 250,000 војника и 300 топова.

23 марта 1291. пана Никола IV наложи францискијем старјешини у Славонији, да пошље у Босну два способна мисионара за обрћање патарена у папизам. (Клавић вели, да је то пана учинио на молбу сријемскога краља Стефана Драгутина Немањића, за кога дође, да се покатоличио — ма да се зна да је Драгута умро као прави калуђер Теоктист. Тако се гјера тенденција е историјом ?)

24. марта (5 апр.) 1861. (прије 25 година) корњеничке потурице опљачкаше манастир Косијерчево, објеше црквену врата и из цркве одијелише све, уз то отјераше 500 грла оваца и говедина.

25 марта 1195. српски велики жупан Стефан Немања одрече се пријестолу, покалуђери се у Студеници и назове се Симеон. Круну предаде сину Стефану, пошто је носио 37 година. Покалуђерио га је владика Килиник. Исти дан и жена Немањина оде у калуђерице и би названа Анастасија; она је умрла у Рањкој у богородичном манастиру и тијело јој је пренесено у Студену.

26 марта (7 апр.) 1849. мађарски генерал Персел отме римски јарак код Госноћинаца и ово село преда пламену. Исти дан врати се генерал Кишини из Србије, а са мало људства. Персел је пошло пошље сав шајкашки батаљон, осим Мохорина, Вилова, Лока и Тигела.

27 марта (7 апр.) 1690. београд Леополд I. обећавајући Србима велика права, позове Арсенија III. Чарнојевића, 21-га патријарха српскога, да са својим народом устане на Турке уз београдце. Услед тога позива морале патријарх носије да се пресели у београду са пола милиона душа. Добио је зато многе привилегије, које су каснији београди потврђивали, или боље рећи сужавали, све до Марије Терезије; а пошље изоставише и ту формалност.

28 марта (9 апр.) 1839. умре у Москви у болници Бурађ Веселин родом Рус из берешке жупаније у Мађарекој. Он је први почео писати о Бугарима и будити их к народној свјесци.

29 марта 1766. босански бан Стефан Твртко обећава Млечанима, да ће им поттити повластице у својој земљи, примјеђујући, како се властела босанска побунила и протјерала га, те је само е помоћу мађарскога краља Лауна могао да влада у једном дијелу банивине.

30 марта (11 апр.) 1809. код Вергове (у Ломбардији) у оштрој битци између Аустријанаца и Француза особито су се одликовали Бановчани и карловачки граничари.

31 марта 1571. клишки паша удари на Сплет, али му војска зло пострада и он мораде утећи.

Марта 1686. (прије 200 година) Славонци из Врбовице четоваше до Валпова на Турци пошље за њимају пошеру и сву им плачку отеше.

РАЗЛИЧНОСТИ.
(Утврђења петроградска). Та утврђења е морске стране најјача е око Кронштата, који лежи на острву Котлину који је 28 километара дугачак. На острву Котлину има од прилике 100 топова. Између Котлина и финске обале закрчено је море све самим гранитским кришма, тако да остаје само један узани пролаз за бродове. Јужна страна затворена је низом тврђавина, које су наоружане са 88 топова од 25 до 35 сантиметара калибра. (Шесто о руској војсци). По „Инвалиду“ има руска војска, у мирно доба, 30,889 офицера и 798,908 војника. Од те масе спада на пјешадију 76,5 од стотине; 8,5 од стотине на коњицу; 10,8 од стотине на топништво и 3,2 од сто на пловнице. Та је војска подијељена у 954 батаљона. Батерија има 367 а топова 1634. (Шесто о руској војсци). Цијела пруска војска има 257 генерала, 258 пуковна активне војске, 276 потпуковника, 1123 мајора, 2000 капетана, 27,002 поручика и 5,070 петпоручика.

ПРИЛОЗИ ЗА ЗИДАЊЕ „ЗЕТСКОГ ДОМА“.
Скупљеноу Никшићској нахији.
Пивска Жупа.
Преч. игум. Поликарпо 25 ф., ком. В. Радочић 5 ф., кап. В. Ђачић 10 ф., офиц. Амза Тадић 5 ф., офиц. Ј. Мићановић 5 ф., офиц. Благоје Адић 5 ф., офиц. С. Гломазић 2 ф., офиц. Митар Фидовић 5 ф., барјак. О. Радовић 7 ф., Живко Радовић 3 ф., Ј. Митрић 5 ф., Р. Вуковић 1 ф., Јово Митрић 1 ф., Лазар Чаласан 2 ф., С. Чаласан 1 ф., Вуле Вуковић 1 ф., М. Радовић 1 ф., Обрад Митрић 1 ф., Марко Радовић 1 ф., М. Огњеновић 1 ф., Пајо Валовић 2 ф., барјактар Глигор 3 ф., Обрен Кужић 1 ф., барјак. Новица 5 ф., Шћепан Хадих 5 ф., В. Мићановић 3 ф., Стојан Хадих 5 ф., Н. Балашић 1 ф., Јеџо Балашић 1 ф., Јован Балашић 2 ф., Ј. Балашић 2 ф., Ј. Лучић 1 ф., Вјелан Бакрач 2 ф., Ј. Кулић 3 ф., Саво Бакрач 3 ф., М. Бакрач 1 ф., Чале Осмајић 1 ф., Стеван Мићановић 1 ф., Шуле Вакрач 1 ф., Петар Ђешковић 1 ф., Н. Вакрач 1 ф., Тодор Лучић 1 ф., Тодер Лучић 1 ф., В. Лучић 1 ф., Павле Лучић 1 ф., Обрен Маџар 1 ф., В. Никошевић 1 ф., Б. Гојковић 1 ф., Драго Бакрач 3 ф., Ш. Мићановић 1 ф., Сава Ружић 1 ф., А. Ружић 1 ф., Вуле Банић 1 ф., Шћепан Адић 1 ф., Илија Мирић 5 ф., Ђоко Мирић 1 ф., барјак. Ј. Ђикановић 2 ф., М. Рогич 1 ф., М. Благојевић 1 ф., Мирко Благојевић 1 ф., Ј. Благојевић 1 ф., В. Благојевић 1 ф., Турко Мјучић 1 ф., О. Благојевић 1 ф., М. Благојевић 1 ф., Ј. Благојевић 1 ф., Васо Благојевић 1 ф., Р. Благојевић 1 ф., С. Благојевић 1 ф., Ђ. Благојевић 1 ф., Б. Благојевић 1 ф., А. Благојевић 1 ф., Г. Благојевић 1 ф., Ј. Благојевић 1 ф., Илија Тазић 1 ф., Тетко Гломазић 1 ф., Томо Гломазић 1 ф., О. Гломазић 1 ф., Ј. Гломазић 1 ф., Живко Секулић 2 ф., Игњат Блечић 2 ф., Турко Вукосавовић 1 ф., В. Блечић 1 ф., А. Блечић 1 ф., М. Блечић 1 ф., Т. Блечић 1 ф., Крсто Секулић 1 ф., Крсто Ченур 1 ф., Илија Гуповић 1 ф., М. Блечић 1 ф., М. Вукосавовић 1 ф., Р. Пејовић 1 ф., Бајо Пејовић 1 ф., Шћепан Блечић 1 ф., барјак Ђ. Јововић 2 ф., С. Јововић 2 ф., Т. Тадић 2 ф., Б. Јововић 1 ф., М. Тадић 1 ф., З. Тадић 2 ф., Р. Милетић 1 ф., Миљан Тадић 1 ф., Перо Турковић 1 ф., Ј. ДурUTOвић 1 ф., Турко Тодовић 1 ф., М. Јововић 1 ф., Ј. Јовић 1 ф., О. Костић 1 ф., Т. Јовић 2 ф., Ш. Јововић 1 ф., Ж. ДурUTOвић 1 ф., Симеон Новићкић 1 ф., Јоко Мирковић 1 ф., В. ДурUTOвић 1 ф., Томо Јововић 1 ф., Станоје Канић 2 ф., Ј. Манић 3 ф., С. Андроновић 5 ф., бар. Симо Пијавић 3 ф., К. Перипин 2 ф., Ј. Кулић 2 ф., П. Симеуновић 5 ф., Ш. Симеуновић 2 ф., Турко Шуловић 1 ф., В. Шуловић 1 ф., Т. Голубовић 1 ф., К. Шуловић 3 ф., Марко Бајатић 1 ф., С. Дуриловић 2 ф., Ј. Адић 1 ф., Ш. Адић 1 ф., Ј. Радочић 2 ф., С. Радочић 1 ф., Ж. Радочић 1 ф., Тетко Голубовић 2 ф., Раде Андроновић 1 ф., Ш. Сукновић 1 ф., Ј. Сукновић 1 ф., К. Лучић 1 ф., О. Андроновић 1 ф., Ш. Андроновић 1 ф., К. Тешановић 1 ф., О. Адић 1 ф., Т. Белоградић 1 ф., Стојан Бакрач 1 ф., Сава Ђук 1 ф., П. Ђук 1 ф., Живко Осмајић 1 ф., Томица Ђозић 1 ф.

Свега ф. 279 п. —
Потоња сума ф. 13624 7 н.
Свега до сад ф. 13903 07 н.
Петније, 20 марта 1886.

Средишњи Цетињски одбор за скупљање прилога:
М. Плавенац, Јово Ђепава, Вуко Вулетић.

ПОРУКЕ УРЕДНИШТВА И АДМИНИСТРАЦИЈЕ.
Г. војводи Лазару Сочичи.
Послије вашег одласка послала јам је пошта Никшићка за вас 6 ф. а вр. — Очекујемо ваше наредбе.
Г. Митру Катуричу општинском тајнику у Ригани. — Примли смо 3 ф. за погодну претплату на „Глас Црногора“.
Г. Дру Игњату Баковићу одјетнику, у Спљет. — Примли смо 1 ф. 50. н. као претплату за другу четврт на „Г. Црногорца“.

ОГЛАСИ.

ОД ДАНАС КОД НИЖЕПОТПИСАНОГ може се добити фино рађени златни корет и златни џамадан, те су оба комада вредила 65 талијера за 58 талијера; а поједини комади, као: корет фини за 38 талијера, џамадан за 32 талијера, јечерма златна најфинија 22 талијера, финтирац златни са вигама који је прије вредио 70 талијера за 60 талијера, корет са пријем харчом израђен за 18 талијера, гуњ од fine свите за 14 талијера, гаће од fine свите са златним џеповима за 8½ талијера, прва врта зелених долама, која је вредила до сад 30 талијера за 25 талијера, друга врта од 25 талијера за 21 талијер, јакете женске од велуда фино израђене прве врте 30 талијера, корет женски фини 26 талијера, а тако исто и сви други комади наше народне робе, који спадају трзијској радњи могу се код мене са најумјеренијом цијеном добити.

Сувише јемчим свакоме за најбољу израву, чисто злато и фино свиту.

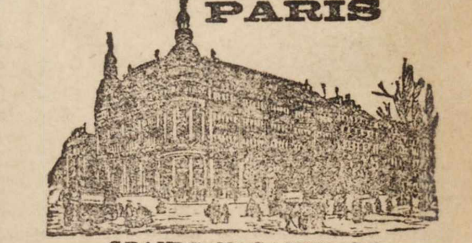
Цетиње, 28 фебруара 1886.

Јован Ђорђевић, трзија.

КУЋЕ покојног Ниџа Баћа које на лицу назара и главне улице, изишле су на продају. Куће су једна до друге, двије на под а двије позембуше. Могу се продати све наједно или свака за себе. За њихову цијену и погодбу нека се кушци обратe на потписатог или коме је милје на г. Бузу Вукотића управитеља ове вароши.

Цетиње, 21 марта 1886.

ЈОКО Н. БАКЕВИЋ.

PARIS
GRANDS MAGASINS DU Printemps
NOUVEAUTÉS

Soieries, Lainages, Draperies, Indiennes, Modes, Robes, Confections, Vêtements pour fillettes et garçons, Jupons, Peignoirs, Troussesaux, Layettes, Lingeries, Corssets, Dentelles, Toiles, Mouschols, Etangs de coton, Rideaux, Etouffes pour Ameublements, Tapisserie, Meubles, Literie, Chemises, Bonneterie, Vêtements pour Hommes, Chaussures, Parapluies, Ganterie, chales, Cravates, Fleurs, Plumes, Passementerie, Rubans, Mercerie, Articles de Paris, Argenterie, Maroquinerie, Parfumerie, etc.

DEMANDER
le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 541 gravures, modèles inédits pour la Saison d'Été, qui Vient de Paraître

Envoi gratis et franco contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
à PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du PRINTemps. (Bien spécifier les genres et prix). Expéditions dans tous les pays du monde.